

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 404/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att tillämpa artikel 9 i EU:s fågeldirektiv på skarvar och vitkindade gäss i Finland

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 404/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Jari Myllykoski /vänst m.fl.:

Varför beviljas betydligt färre undantagstillstånd för jakt på storskarv och vitkindade gäss i Finland än i de övriga länderna i Europeiska unionen, såsom Sverige och Danmark,

har jord- och skogsbruksministeriet samt miljöministeriet medvetet gått in för att förringa de allvarliga skador som storskarvar och vitkindade gäss orsakar, och tolerera mera skador i Finland än i de övriga EU-medlemsstaterna,

på vilket sätt kommer den exceptionellt strikta tillståndspraxisen i Finland att harmoniseras med de övriga EU-länderna, för att allvarliga skador verkligen ska kunna förebyggas och allmänhetens tilltro till undantagstillståndsförfarandet stärkas?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Vitkindade gäss förekommer i Finland både som häckande fåglar och som flyttfåglar. Antalet fåglar som flyttar genom Finland har ökat kraftigt och antalet väntas fortsätta stiga. I norra Ryssland antas numera häcka en stam på cirka 1,4 miljoner individer, varav största delen stannar upp i Östra Finland då de flyttar. Storleken på den häckande stammen vid Östersjöns kuster är betydligt mindre, i Finland cirka 34 000 individer. Den här stammen ökar också och häckning förekommer i allt större utsträckning även i inlandet.

Ökningen av storskarvstammen verkar däremot ha planat ut. Sommaren 2019 räknades cirka 25 700 storskarvbon i Finlands havsområden. Häckningen minskade med cirka tusen bon jämfört med året innan. 47 st. samhällen observerades på totalt 82 kobbar och på en area av 76 hektar. Antalet samhällen hade minskat med två jämfört med medelnivån under de föregående fem åren.

Den vitkindade gåsen och storskarven är arter som fredats med stöd av naturvårdslagen, vilket grundas på arternas ställning i EU:s fågeldirektiv. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan i enskilda fall bevilja tillstånd till avvikelser från bestämmelserna om fredande i 49 § i naturvårdslagen på de grunder som nämns i artikel 9 i fågeldirektivet. Centrala grunder för beviljande av undantagstillstånd i enlighet med fågeldirektivet är avsaknad av en annan

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 404/2020 rd

tillfredsställande lösning samt bland annat trygghet av folkhälsan och den allmänna säkerheten, trygghet av flygsäkerheten samt förebyggande av allvarliga skador på odlingar, husdjur, skogar, fiskevatten och vattendrag.

Tillståndsmyndigheten grundar sitt beslut på gällande lagstiftning. Tillståndsövervägandet styrs dessutom av kommissionens tolkningsanvisning och högsta förvaltningsdomstolens avgöranden. Tillståndsmyndigheten bedömer på ett relevant sätt varje ansökan om undantagstillstånd. Olägenheterna och problemen förorsakas inte, utan löses inom ramarna för gällande lagstiftning.

De allvarliga skador som vitkindade gäss orsakar kan tydligt observeras och bevisas. Storskarvens inverkan är dock mera varierande och till exempel att konstatera eller förutse allvarliga skador på fiskbeståndet och vattendragen är inte entydigt. Sannolikheten för att skador uppstår är störst i närheten av stora storskarvsamhällen. Stora storskarvsamhällen kan även orsaka andra olägenheter, om de förekommer nära bosättning.

Lokala förhållanden samt skadornas omfattning och kvalitet påverkar behovet av en avvikelse från bestämmelserna om fredande i fågeldirektivet och delvis även de metoder som används för bekämpning av skador. Under häckningsperioden och vårflyttningen är metoderna mera begränsade. I till exempel Danmark beviljas fler undantagstillstånd än i Finland för att avliva storskarvar, men de är giltiga huvudsakligen utanför häckningsperioden och då är antalet fåglar även högre. Storskarvarna i Finland förekommer huvudsakligen under häckningsperioden och de flyttar rätt snabbt söderut.

Särskilt i fråga om vitkindade gäss har olika fördrivningsmetoder provats för att hindra allvarliga skador, men ingen tillfredsställande lösning på problemen har hittats. Därför har NTM-centralen nu beviljat undantagstillstånd för att avliva fåglar i enlighet med naturvårdslagen. Den här våren stannade flyttfåglarna i Östra Finland en längre tid än vanligt på grund av en kall period, vilket ledde till exceptionellt stora skador på jordbruket.

Om det finns en vilja att påverka bestånden av vitkindade gäss eller storskarvar på ett mera flexibelt sätt än undantagstillståndsproceduren i naturvårdslagen, som i Sverige, anser miljöministeriet att Finland kunde överväga en liknande reglering, det vill säga så kallad skyddsjakt som regleras i lagstiftningen som gäller jakt. Särskilt de skador som orsakas av vitkindade gäss som häckar i Norra Ryssland och i Östra Finland kunde således bekämpas på ett mera flexibelt och effektivt sätt än nu utifrån förhållanden som varierar under olika år, under förutsättning av även övriga skadeförebyggande metoder samtidigt är i aktiv användning.

Helsingfors 8.6.2020

Miljö- och klimatminister Krista Mikkonen